

Всеукраїнська громадська організація
“СЮІЗ ЕКСПЕРТІВ УКРАЇНИ”

04053, м. Київ, вул. Січових Стрільців, буд. 37/41, кім. 208
www.seu.in.ua, e-mail: centre.seu@gmail.com тел. +380964539920, код ЄДРПОУ 20075879
р/р № UA023052990000026004040105458 в АТ КБ «ПРИВАТБАНК», МФО 321842

19.11.2021 № 88/2021-Вех

**Президенту України
Володимиру ЗЕЛЕНСЬКОМУ**

вул.Банкова, 11, м.Київ, 01220

*Щодо виконання
Указу Президента від 08.11.2019 №837/2019
«Про невідкладні заходи з проведення реформ
та зміцнення держави» в частині
реформування сфери судової експертизи*

Вельмишановний пане Володимире!

Всеукраїнська громадська організація «Союз експертів України» (далі СЕУ), яка з 1997 року об'єднує приватних атестованих судових експертів з усіх регіонів України, звертається до Вас з проханням та надією на Вашу особисту допомогу в питанні, яке не знаходить свого вирішення останні два роки, з часу підписання Вами Указу Президента від 08.11.2019 №837/2019 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави». Зокрема, абз.3, пп. «б», п. 3 Указу «3) у сферах правової політики, забезпечення прав і свобод людини і громадянина: (...) б) до 31 грудня 2020 року - стосовно: розроблення та внесення на розгляд Верховної Ради України законопроектів: (...) - про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення системи самоврядування судових експертів, запровадження рецензування висновку судового експерта та визначення граничних строків проведення судових експертиз.»

Тільки зараз, на виконання зазначених положень, Міністерством юстиції України розроблено та подано на розгляд Верховної Ради України проект закону «Про судово-експертну діяльність в Україні від 05.11.2021 № 6284 (далі Законопроект).

Проте, ґрунтовне вивчення положень Законопроекту, дає підстави стверджувати не тільки про те, що авторами Законопроекту не були враховані численні пропозиції професійної спільноти, які офіційно надавались, але й те, що ідея самоврядування судових експертів, про яку йдеться в Указі Президента, була спотворена запропонованою концепцією Законопроекту. Розробниками фактично продубльовано положення процесуального законодавства та окремих нормативно-правових актів Мін'юсту, що регламентують судово-експертну діяльність.

Методичною радою та Правлінням «СЕУ» на спільному засіданні від 30.10.2021 розглянуто та опрацьовано пропозиції, що надійшли від членів «СЕУ» щодо останньої (доопрацьованої Мін'юстом за пропозиціями МВС) редакції проекту Закону України «Про судово-експертну діяльність» та зазначається наступне.

Положення багатьох статей Законопроекту є декларативними, не конкретними, а в деяких випадках, навпаки, занадто формалізованими і перевантаженими елементарними приписами, що розмивають розуміння і сутність їх змісту та в цілому такими, що не є предметом законодавчого регулювання, оскільки статтею 92 Конституції України встановлено, що «Виключно законами України визначаються: ... 14) судоустрій, судочинство, статус суддів, **засади судової експертизи...**», тобто основні концептуальні положення, що визначаються законом.

Слід зазначити, що експертна спільнота за часів незалежної України самоорганізувалась в 5 громадських організацій, створених та зареєстрованих відповідно до Закону України «Про громадські об'єднання» і дійсно потребує законодавчого закріплення в базовому законі. На сьогодні, члени вказаних організацій, на підставі положень визначених у відомчих нормативно-правових актах Мін'юсту, всебічно представляють і захищають інтереси своїх членів (приватних експертів) в органах державної влади (кваліфікаційних, дисциплінарних комісіях, методичних та наукових радах, тощо), органах місцевого самоврядування, відповідних установах і організаціях. Тому, доцільно закріпити здійснювані ними повноваження у відповідних статтях чинного Закону шляхом внесення змін до нього, що буде відповідати вищезгаданим приписам Указу Президента.

Натомість, у поданому Мін'юстом законопроекті викликає занепокоєння положення про створення самоврядної організації - «Асоціації приватних судових експертів». Згідно із її статусом, що визначений у законопроекті, вона не є системою самоврядування, як це зазначено в Указі Президента, оскільки до її складу пропонується включити лише приватних судових експертів. Крім цього, її визначення як самоврядної, не відповідає вимогам статті 36 Конституції України та частині 1 статті 3 Закону України «Про громадські об'єднання», оскільки законопроектом не передбачено принципу свободи об'єднання та добровільності вступу в організацію (ч.2 ст.40 законопроекту)). Таким чином експерти, повинні будуть, вступати в Асоціацію в обов'язковому, примусовому порядку.

Враховуючи те, що на теперішній час вже існує 5 громадських організацій, тому не має потреби у стверенні ще одного «надоргану» - «Асоціації приватних судових експертів».

Одночасно слід звернути увагу, що статтею 22 Конституції України, яка є нормою прямої дії встановлено, що «При прийнятті нових законів або внесення змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод», тому неприпустимим є звуження прав і свобод, громадян, які є членами громадських організацій, об'єднаних на добровільних засадах за професійною ознакою, згідно вимог Закону України «Про

громадські об'єднання». Поряд з тим, статтею 24 Конституції України вказано, що «Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками ... або іншими ознаками».

З огляду на все вищевикладене та на виконання приписів Указу Президента від 08.11.2019 №837/2019 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави», подаємо проект Закону **про внесення змін** до відповідних статей чинного Закону «Про судову експертизу» (Додаток 1).

З глибокою повагою,

За дорученням членів регіональних відділень (підписні листи додаються – Додаток 2), Правління та дирекція Всеукраїнської громадської організації «Союз експертів України»:

Президент
ВГО «Союз експертів України»,
кандидат юридичних наук

Ігор СТАРОДУБОВ

Віце – Президент
доктор економічних наук, доцент

Галина КУЗНЄЦОВА

Віце – Президент
доктор юридичних наук, доцент

Надія АРМАШ

Віце-Президент
кандидат юридичних наук

Олег МИХАЛЬСЬКИЙ

Віце – Президент
кандидат економічних наук,
Заслужений економіст України

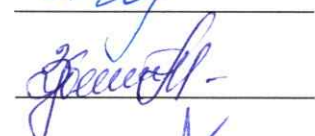
Олексій МУХІН

Голова Методичної ради
ВГО «Союз експертів України»,
кандидат юридичних наук,
Заслужений юрист України

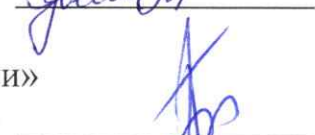
Людмила ГОЛОВЧЕНКО

Виконавчий Директор

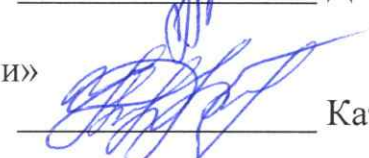
Ірина ЗУБЕНКО

Член ВГО «Союз експертів України»
доктор юридичних наук, професор

Дмитро БЕЗЗУБОВ

Член ВГО «Союз експертів України»
доктор юридичних наук, професор

Катерина ДОБКІНА

**Проект Закону про внесення змін до Закону «Про судову експертизу»
від 25.02.1994 № 4038-ХІІ**

1.Внести зміни до Закону України «Про судову експертизу»:

а) абзац другий статті 4 «Гарантії незалежності судового експерта та правильності його висновку»:

викласти в такій редакції:

«визначеним процесуальним порядком призначення судового експерта;»

б) у статті 7 «Суб'єкти судово-експертної діяльності»:

частину першу викласти в такій редакції:

«Судово-експертну діяльність здійснюють державні спеціалізовані установи, їх територіальні філії, експертні установи комунальної форми власності, а також інші (не спеціалізовані) судово-експертні установи, будь-якої форми власності, приватні судові експерти, які не є працівниками зазначених установ і працюють індивідуально, та інші фахівці (експерти) з відповідних галузей знань, у порядку та на умовах, визначених цим Законом.»

в) частину третю викласти у такій редакції:

«Виключно в державних судово-експертних установах проводяться судово-психіатричні експертизи та судові експертизи, пов'язані з дослідженням наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів; зброї та боєприпасів до неї; вибухових матеріалів; ядерних матеріалів, установок і об'єктів; спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, а також інші види експертиз, визначені, законом.»;

г) статтю 7 доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Державні та приватні судові експерти, з метою захисту своїх прав і свобод та реалізації спільних професійних інтересів, можуть об'єднуватись на принципах добровільності, самоврядності, прозорості, відкритості та публічності у громадські організації і делегувати своїх представників до консультативних, дорадчих та інших допоміжних державних органів, установ і організацій з питань, що стосуються сфери їхньої діяльності у встановленому законом порядку.»

д) статтю 8 «Науково-методичне та організаційно-управлінське забезпечення судово-експертної діяльності»

доповнити новою частиною четвертою, такого змісту:

«З метою підвищення якості висновку, його відповідності методичним вимогам, а також вдосконалення професійної майстерності експерта здійснюється рецензування висновку.

Рецензування висновку проводиться атестованими судовими експертами, які мають не менш ніж п'ятирічний стаж експертної роботи

з експертної спеціальності за якою складено висновок, поданий на рецензування.

Рецензія не може бути використана в якості джерела доказів у будь-якому виді судочинства».

е) пункт перший статті 12 «Обов'язки судового експерта»

викласти в такій редакції:

«1) провести повне дослідження і дати обґрунтований та об'єктивний письмовий висновок у розумний строк, що є достатнім і об'єктивно необхідним для проведення експертизи з урахуванням її виду, кількості об'єктів та складності процесу дослідження, але не більш ніж 90 днів з моменту відкриття провадження. У виключних випадках, строк проведення експертизи може бути подовженим за погодженням з органом (особою), що призначив експертизу.»

ж) статтю 13 «Права судового експерта» доповнити новою частиною сьомою:

« 7) об'єднуватись на добровільних засадах у громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та реалізації спільних професійних інтересів.»

з) частину другу статті 17 «Експертно-кваліфікаційні комісії» викласти у такій редакції:

«До складу експертно-кваліфікаційних комісій входять найбільш досвідчені фахівці та науковці з числа державних та приватних атестованих судових експертів в рівній кількості представництва, у тому числі делеговані представницькими органами громадських організацій, що об'єднують судових експертів та які мають кваліфікацію судового експерта та стаж практичної роботи за спеціальністю не менше п'яти років. Серед них має бути не менше двох фахівців тієї експертної спеціальності і того класу, з яких комісія проводить атестацію, присвоює кваліфікацію судового експерта або кваліфікаційний клас, а також фахівець з процесуальних питань судової експертизи.»

к) статтю 21 «Кадрове забезпечення» викласти у такій редакції:

«Підготовка фахівців для державних спеціалізованих установ, що проводять судові експертизи, здійснюється вищими навчальними закладами; спеціалізація та підвищення кваліфікації проводяться на курсах та у спеціальних закладах відповідних міністерств та інших центральних органах виконавчої влади.

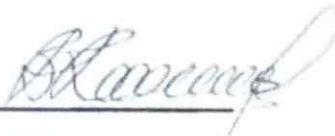
Професійна підготовка фахівців які не є працівниками державних спеціалізованих установ (приватних судових експертів) і мають на меті отримати кваліфікацію судового експерта складається з теоретичної підготовки та спеціалізації з відповідної експертної спеціальності.

Теоретична підготовка в галузі судової експертизи здійснюється суб'єктами, які мають відповідну ліцензію на здійснення освітньої діяльності та відповідають вимогам встановленим законодавством. Спеціалізація з відповідної експертної спеціальності проводиться шляхом стажування з отримання практичних знань і вмінь в державних спеціалізованих установах, а також інших (не спеціалізованих) судово-експертних установах, будь-якої форми власності, або приватним судовим експертом, який здійснює судово-експертну діяльність індивідуально у встановленому порядку і має кваліфікацію судового експерта та стаж практичної роботи за спеціальністю не менше п'яти років.

Судові експерти, які мають на меті продовжити здійснення судово-експертної діяльності, крім тих, які мають науковий ступінь, кожні п'ять років повинні пройти стажування та підвищити свою кваліфікацію шляхом: навчання за професійною програмою, участі у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах з питань судово-експертної діяльності, а також науково-педагогічною, іншою викладацькою, науковою та науково-технічною діяльністю у сфері судової експертизи.

За результатами стажування, особою, що проводила підготовку складається довідка та рецензія на кожний із висновків за відповідною експертною спеціальністю. Для зарахування відомостей про проходження стажування та підвищення кваліфікації до Центральної експертно-кваліфікаційної комісії подається довідка та рецензія на кожний висновок.

Підписанти у Вінницькій області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

Прізвище, ім'я, по батькові	Експерт за спеціальністю (цифрами)	Стаж експертної діяльності (в роках)	Підпис
Котирмашинський Володимир Михайлович	12.2 10.2	18	
Добровольський Віталій Олександрович	4.3 10.2 4.4 10.1 12.2	23	
Трухунь Світлана Володимирівна	10.14 12.1	14	
Кавалюк Наталія Степанівна	10.6 10.7 10.10 10.14	12	
Іванюк Михайло Сергійович	12.2	1	
Легенко Олена Олександрівна	2.1 2.3	10	
Требінська Тарна Миколаївна	11.1, 11.2 11.3	20	
Ткачук Володимир Павлович	11.1 11.2 11.3	23	

Підписанти у Волинській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Дніпропетровській області Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Житомирській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Запорізькій області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Запорізькій області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Київській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Київській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Київській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Київській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Київській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Київській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Київській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

Прізвище, ім'я, по батькові	Експерт за спеціальністю (цифрами)	Стаж експертної діяльності (в роках)	Підпис
Бойко Юлія Василівна	11.1 11.2 11.3	19	

Підписанти у Київській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

[illegible]

Г. ————— 10 " 10 2 1

[illegible]

Підписанти у Кіровоградській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

Прізвище, ім'я, по батькові	Іксперт за співідповідністю (цифри)	Стаж експертної діяльності (в роках)	Підпис
Борисенко Ірина	10.1		
Борисенко Ірина	11.1	11	Борисенко
Камуляк Роман	10.6, 10.7	9	Камуляк
Геннадій Бобич	10.10, 10.14		
Моспанова	11.1		
Метелка	11.2	2	Мос
Михайлова	11.3		
Таран Александр	10.6		
Сергійович	10.7	9	
	10.10		
Нос	12.1		
Богдан	12.2	5	
Александрович			

Підписанти у Львівській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

Прізвище, ім'я, по батькові	Експерт за спеціальністю (цифрами)	Стаж експертної діяльності (в роках)	Підпис
Холодний Дмитро Валентинович	12.2	16	
Шинкевич Андрій Костянтинович	8.1, 10.1, 10.2; 10.3, 10.4, 10.21 12.2	10	
Тришук Федор Михайлович	10.3; 8.9.	40	
Салакевич Ірина Василівна	12.2	24	
Самусь Володимир Володимирович	12.2	33	
Верес В.В. Володимир Володимирович	Р.С.С.	20	
Смоляр Роман Володимирович	12.2	7	
Багійко Олег Олександр Михайлович	4.3; 4.4; 10.1; 10.2; 10.4; 12.2	25	

Підписанти в Одеській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти в Одеській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Харківській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Черкаській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Полтавській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

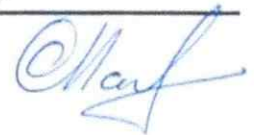
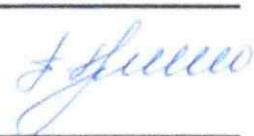
Підписанти у Рівненській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Чернігівській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

Прізвище, ім'я, по батькові	Експерт за спеціальністю (цифрами)	Стаж експертної діяльності (в роках)	Підпис
Григор'єв Александр Миколайович	10.2	23	
Григор'єв Владислав Владимирович	10.1 10.4	24	
Григор'єв Александр Миколайович	10.1	20	
Григор'єв Владислав Миколайович	11.1	3	
Григор'єв Александр Миколайович	11.1 11.2 11.3	20	
Григор'єв Владислав Миколайович	10.6 10.10 10.7 10.14	19	
Григор'єв Владислав Сергійович	10.6 10.7 10.10	14	
Григор'єв Александр Миколайович	12.2	30	

Підписанти у Херсонській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

Прізвище, ім'я, по батькові	Експерт за спеціальністю (цифрами)	Стаж експертної діяльності (в роках)	Підпис
Андрусівська Оксана Миколаївна	10.6 10.7 10.10	6	
Григор'єв Юрій Миколайович	11.1 11.2	2	
Гришук Людмила Володимирівна	10.6 10.7 10.10 10.14	20	
Бесун Лариса Анатоліївна	10.6 10.7 10.10 10.14	18	
Мартосіна Ольга Володи- мирівна	11.1 11.2 11.3	7	
Таночко Оксана Юрійович	11.1 11.2	7	
Марченко Тамара Валентина	10.6 10.7 10.10 10.14	11	
Масон Олександр Вікторович	10.6 10.7 10.10 10.14	14	
Середок Валерій Вікторович	12.2	20	
Радімова Оксана Марківна	12.1	12	

[illegible]

Підписанти у Хмельницькій області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Волинській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Волинській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

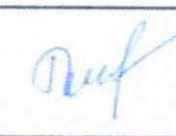
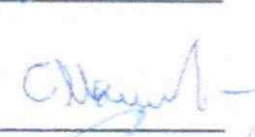
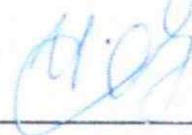
Підписанти у Волинській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Волинській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

**Підписанти у Дніпропетровській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві**

Прізвище, ім'я, по батькові	Експерт за спеціальністю (цифрами)	Стаж експертної діяльності (в роках)	Підпис
Абрамів Володимир Миколайович	12.2	20	
Більговський Вадим Вікторович	12.2	12	
Генісєва Вікторія Юріївна	12.2	9	
Гроздов Ігор Володимирович	12.2	23	
Гінко Лариса Миколаївна	11.1 11.2	17	
Мазурек Олександр Андрійович	12.2	20	
Малиножка Світлана Олександрівна	11.1 11.2 11.3	14	
Петришук Ігор Васильович	12.2	17	
Пилипенко Анатолій Іванович	12.2	25	
Пилипенко Ігор Анатолійович	12.2	12	

Прізвище, ім'я, по-батькові	Експерт за спеціальністю (цифрами)	Стаж експертної діяльності (в роках)	Підпис
Пилипенко Олександр Степанович	12.2	15	
Рейнюк Олександр Віталійович	12.2	23	
Тарасев Володимир Павлович	12.2 12.1	33	
Надєждин Виктор Миколайович	12.2	20	
Чернецький Максим Миколайович	12.2	18	
Чернецький Микола Васильович	12.2	33	
Чубгін Сергій Петрович	12.2	20	
Шита Олександр Іванович	12.2	25	
Харченко Вадим Васильович	10.6; 10.7 10.10; 10.14	14	
Ходітонь Володимир Гордович	12.2	12	

Підписанти у Закарпатській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

наказу Міністерства юстиції № 2017 від 03.03.2017.

	Прізвище, ім'я, по батькові	Експерт за спеціальністю (цифрами)	Стаж експертної діяльності (в роках)	Підпис
1.	Миронів Товч Фіріювич	12.2. 10.1 10.2. 10.4	з 1996 р.	Миронів
2.	Каримов Віталій Миколайович (хуст)	12.2. 10.1 10.2.	з 1996 р.	Каримов
3.	Каримов Віталій Віталійович (хуст)	12.2	2006	Каримов
4.	Микитка Товч Товчович (свалява)	12.2	1998 р.	Микитка
5.	Ковачук Віталій Віталійович (Ужгород)	10.6 10.7	2004 р.	Ковачук
6.	Товч Олександр (Ужгород) Віталійович	10.6. 10.7. 10. 10.	2010 р.	Товч
7.	Григорук Віталій Анатолійович (Ужгород)	12.2	1996 р.	Григорук
8.	Стебун Богдан Ярославович (Берегове)	12.2	1996 р.	Стебун
9.	Стебун Товч Товчович (Міжгір'я)	12.2	1996 р.	Стебун
10.	Милославський Микола Петрович (Ужгород)	12.2	1998 р.	Милославський

[illegible]

Підписанти у Київській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Київській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Київській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Київській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти в Одеській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти в Одеській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]

Підписанти у Сумській області
Листа-звернення щодо зміни в законодавстві

[illegible]